

Sprawozdanie z Mobilności Job Shadowing

Chiavenna Włochy 20-27:09.2025 r.

Projekt nr: 2024-1-PL01-KA121-SCH-000202806

W dniach 20-27 września 2025 r. grupa składająca się z dyrektorów, wicedyrektorów, psychologów, pedagogów oraz nauczycieli odbyła mobilność w ramach projektu „**Partnerstwo w Edukacji**” do miasta Chiavenna we Włoszech.

Podczas wyjazdu naszym zadaniem była obserwacja organizacji pracy goszczącej nas partnerskiej szkoły: „**Istituto Comprensivo "G. Garibaldi" Chiavenna**”. Celem mobilności było podniesienie jakości kształcenia i efektywności pracy szkoły oraz poznanie sposobów doskonalenia nauczycieli i podnoszenia kwalifikacji – **cel V**.

W sobotę 20 września 2025 r. o godzinie 7³⁰ wyruszyliśmy busem z parkingu przy Publicznym Liceum Ogólnokształcącym nr IX w Opolu w dwunastoosobowej grupie do Chiavenny.

Skład naszego zespołu był następujący:

1. Pani Ewa Michalska
2. Pani Joanna Jarosz-Krzywda
3. Pani Agnieszka Latała
4. Pani Aleksandra Buczarska
5. Pani Joanna Szczurkowska
6. Pani Monika Wietoszek
7. Pani Izabela Domańska
8. Pani Anna Ilska-Pansa
9. Pani Joanna Nazarkiewicz
10. Pani Maja Beška-Mościcka
11. Pani Magdalena Cielniak
12. Pani Aleksandra Trawińska

Około godziny 18:00 dotarliśmy do hotelu **Holiday Inn Express Nurnberg** w Schwabach w Niemczech, w którym zatrzymaliśmy się na nocleg.

Następnego dnia rano wyruszyliśmy w dalszą drogę. Niedzielna podróż obfitowała w wiele cudownych widoków, ponieważ przejeżdżając przez Austrię, Szwajcarię i Włochy, musieliśmy pokonać trasy przez majestatyczne Alpy. Kręte serpentyny dróg dostarczyły nam naprawdę mocnych i niezapomnianych wrażeń.

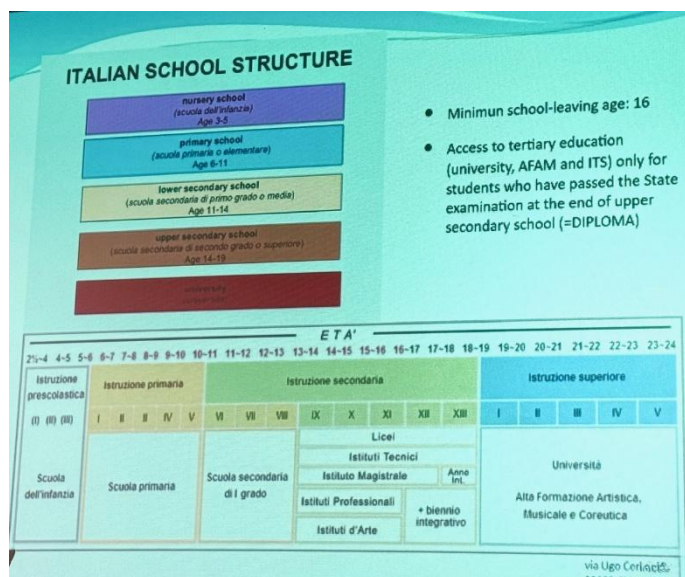

Około godziny 17:00 dotarliśmy do Chiavenny i zostaliśmy rozlokowane w hotelu **Crimea Wine Hotel**.

W poniedziałek 22:09.2025 r. o godzinie 8:30 rozpoczęliśmy spotkanie integracyjne w szkole partnerskiej **Istituto Comprensivo "G. Garibaldi"**.

Na początku poznałyśmy **dyrektora szkoły pana Francesca La Vecchia** oraz **koordynatorkę** naszego projektu **panią Marię Luisę Tonali**. Pan Dyrektor zapoznał nas ze specyfiką szkoły, jej ofertą edukacyjną oraz włoskim systemem edukacji. Dowiedziałyśmy się, że w skład Istituto Comprensivo "G. Garibaldi" wchodzi okoliczne przedszkola, szkoły podstawowe oraz szkoła średnia pierwszego stopnia.

Następnie z panią **Marią Luisą Tonali** rozmawialiśmy o funkcjonowaniu doradztwa zawodowego oraz edukacji włączającej we Włoszech. Potem pani Koordynator oprowadziła nas po szkole, dzięki czemu mogliśmy obejrzeć sale lekcyjne i liczne pracownie przedmiotowe.

Po krótkiej przerwie podzieliliśmy się na trzy grupy i udaliśmy się na obserwację zajęć: języka włoskiego w szkole podstawowej, a także języka angielskiego oraz geografii w szkole średniej. Udział w tych lekcjach był ciekawym i pouczającym doświadczeniem.

O godzinie 15⁰⁰ zakończyliśmy wizytę w szkole i po powrocie do hotelu omówiliśmy pierwszy dzień wizyty.

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Po południu udałyśmy się na spacer po uroczej otoczonej przepięknymi górami **Chiavennie**. Dzień zakończyłyśmy kolacją w jednej z przytulnych miejscowych restauracji. Pomimo deszczowej pogody zaliczyłyśmy ten dzień do bardzo udanych.

Wtorek **22 września** zapowiadał się na równie pracowity, ale i ciekawy, ponieważ miałyśmy go spędzić w szkole ponadpodstawowej IIS Leonardo Da Vinci w Chiavennie.

Z samego rana przywitał nas dyrektor szkoły Ottavio D'addea, który zaprezentował zasady działania szkół średnich pierwszego i drugiego stopnia we Włoszech: opowiedział o historii rozwoju włoskich szkół, ich autonomii, typach współczesnych szkół, różnicach pomiędzy poszczególnymi cyklami edukacyjnymi, systemie promowania z klasy do klasy, zasadach przechodzenia uczniów na kolejne etapy edukacyjne, zarządzaniu placówkami edukacyjnymi i systemie egzaminów kończących dany etap edukacyjny. Przedstawił nam także ofertę edukacyjną szkoły. Następnie nauczyciele zaangażowani w projekt przedstawili swoje role

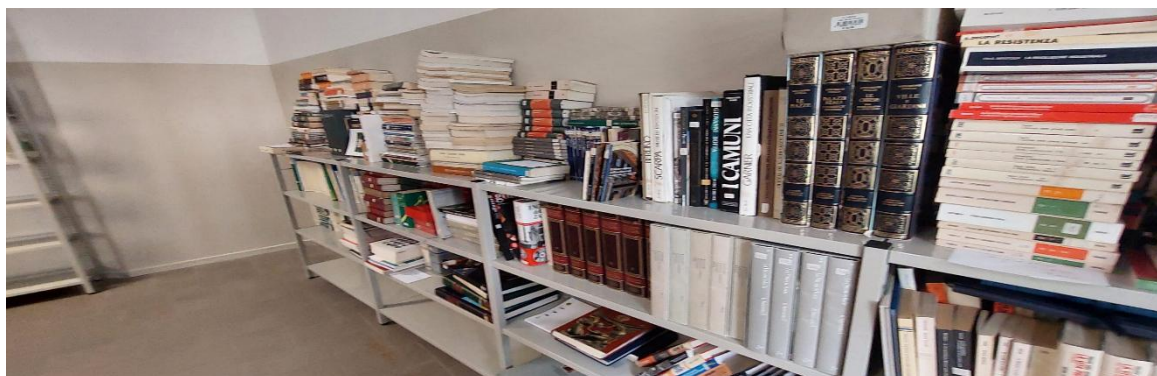
Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

pełnione w projekcie oraz pokrótce zasady pracy nauczycieli w szkołach, proces przygotowania do zawodu, warunki zatrudnienia nauczycieli oraz system doskonalenia, wynagrodzeń oraz wsparcia. Pytań z naszej strony było wiele, więc spotkanie przerodziło się w żywą i pełną humoru dyskusję.

Kolejnym punktem po przerwie kawowej i miłym nieformalnym spotkaniu w pokoju nauczycielskim było zapoznanie się z topografią szkoły, jak również udział w lekcjach. Nasz zespół podzielił się na 3 grupy, dzięki czemu mogliśmy obserwować lekcje języka angielskiego, włoskiego oraz chemii. Przyglądałyśmy się pracy nauczycieli przedmiotów i nauczycieli wspomagających z uczniami ze specjalnymi potrzebami.

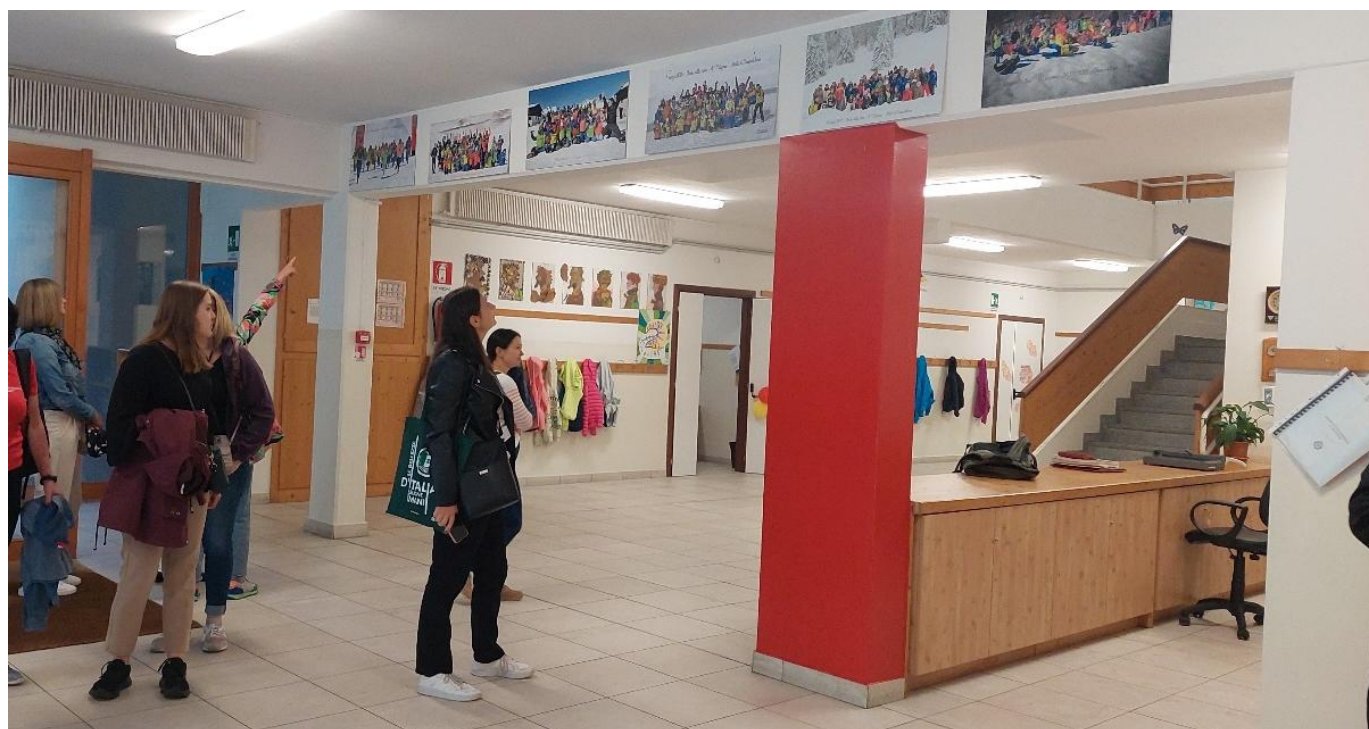

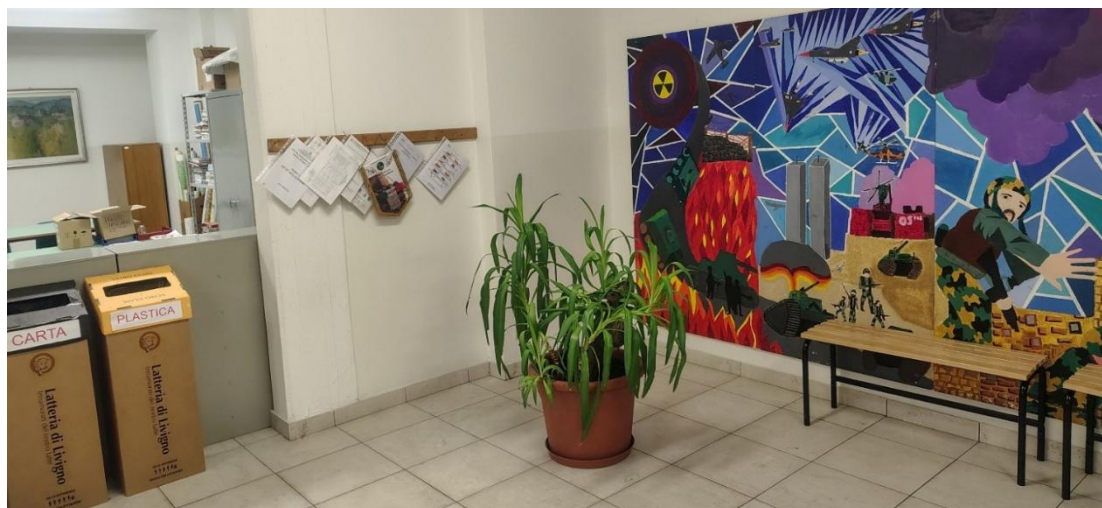
Szkolę pożegnaliśmy o godzinie 14:00 i udaliśmy się na lunch do maleńkiej tawerny Due Spade, gdzie miło spędziłyśmy deszczowe popołudnie przy tradycyjnych potrawach kuchni włoskiej z regionu Lombardii. W przerwach pomiędzy ulewami udało się wybrać na krótki spacer do zabytkowego kamiennego mostu rzymskiego oraz pobliskiego wodospadu. Podziwialiśmy również widok na okolicę z punktu widokowego, dopóki nie rozpadało się na dobre. Wieczór spędziłyśmy w klimatycznej lokalnej restauracji.

W **środe 23 września** udaliśmy się do malowniczej górskiej miejscowości Campodolcino. Miejscowość ta jest położona 1100 m n.p.m. W jej centrum znajduje się szkoła, która jest oddziałem zespołu szkół, w których gościliśmy pierwszego dnia naszej mobilności, tj. **Istituto Comprensivo "G. Garibaldi"**. Dyrektorem placówki jest koordynatorka naszego projektu pani **Maria Luisa Tonali**. W placówce uczy się ok. 40 dzieci, które dojeżdżają z okolicznych górskich miejscowości. W szkole znajduje się także oddział przedszkolny, który zapewnia opiekę dla ok. 20 dzieci.

Wizytę w szkole rozpoczęliśmy od spotkania z dyrekcją i kadrą placówki. Pokazano nam topografię szkoły oraz zaznajomiono z ofertą edukacyjną oraz ze specyfiką zarządzania placówką, w której z uwagi na małą ilość dzieci zajęcia odbywają się w oddziałach łączonych na poziomie szkoły podstawowej oraz szkoły średniej pierwszego stopnia.

Zostałyśmy oprowadzone po całej placówce, dzięki czemu miałyśmy okazję zobaczyć świeżo wyremontowany oddział przedszkolny oraz dobrze wyposażone w pomoce naukowe sale lekcyjne, pracownię komputerową oraz zaplecze sanitarno-higieniczne.

Mogłyśmy obserwować również zajęcia dydaktyczne, m.in. z edukacji wczesnoszkolnej, religii oraz języka włoskiego. Szczególnie ciekawe było to, jak radzą sobie nauczyciele w klasach łączonych i jak przebiega realizacja podstawy programowej. Najczęściej były to zajęcia projektowe łączące dwa lub trzy przedmioty. Grupy uczniów realizowały wspólny projekt w ramach różnych przedmiotów, wykazując się umiejętnościami na różnych poziomach z racji różnicy wieku. Było to niezwykle ciekawe doświadczenie.

Jednak największe wrażenie wywarła na nas hala sportowa wyposażona w duży parkiet do gier zespołowych oraz galerię widokową. Jej rozmiar był imponujący. Nie można także nie wspomnieć o ścianie wspinaczkowej, która się w niej znajduje. Z hali tej prócz uczniów korzystają mieszkańcy, odbywają się w niej liczne zawody sportowe, a latem jest wynajmowana podczas obozów wakacyjnych organizowanych w Campodolcio.

Wizyta w tej szkole była szczególnie udana z uwagi na serdeczność Pani Dyrektor oraz kadry pedagogicznej, która z cierpliwością odpowiadała na nasze liczne pytania. Szkoła swoją przestronnością i malowniczym położeniem zrobiła na nas ogromne wrażenie. Spotkanie zakończyło się ok. 13:00.

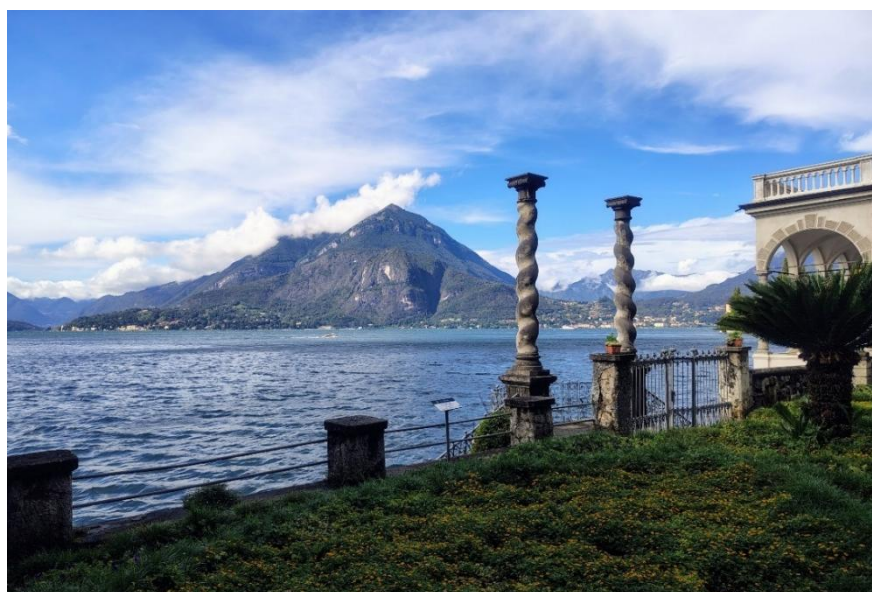
Korzystając z czasu wolnego oraz słońca, które w końcu wyszło zza chmur, udałyśmy się na wycieczkę do leżącej nad jeziorem Como miejscowości Varenna. Zwiedzanie zaczęłyśmy od portu, który znajduje się na początku miejscowości. Skierowałyśmy się na jedną z ładniejszych dróg spacerowych zawieszonych nad wodą, która wyglądała jak połączenie promenady z mołem. Co krok, zza zakrętu ukazywały się nam liczne zatoczki pełne restauracji, kawiarni i małych sklepików oferujących lokalne produkty. Mogłyśmy podziwiać mostki, pomosty oraz kolorowe domki nad wodą.

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

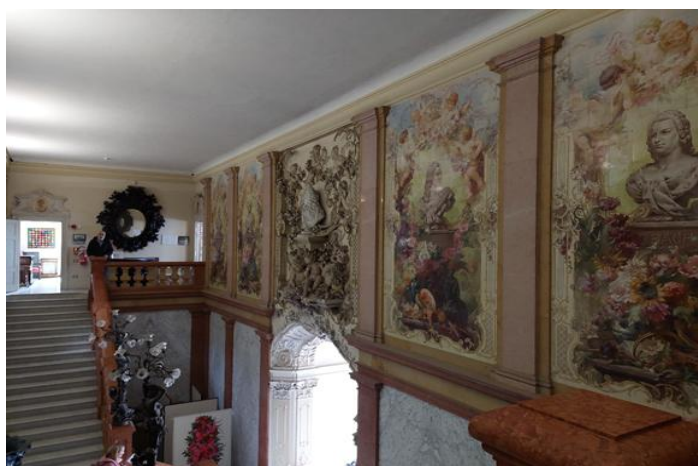
Następnie kamiennymi uliczkami, po pokonaniu licznych wysokich schodów między zabytkowymi kamienicami, udałyśmy się w stronę naszego kolejnego celu, Villi Monastero.

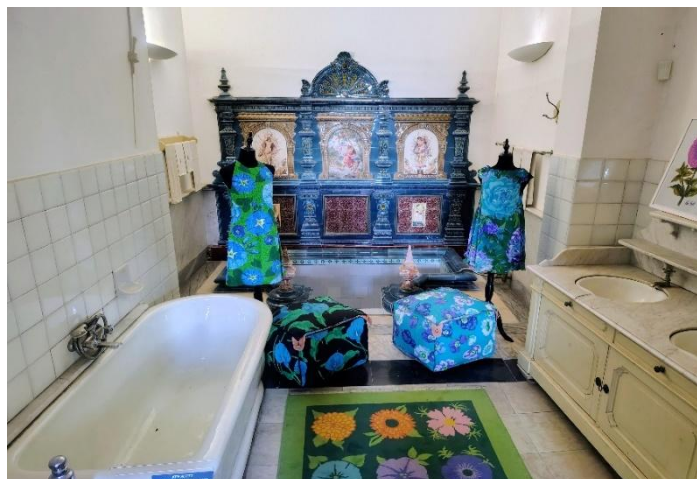

Villa Monastero to eklektyczna posiadłość. Budynek był początkowo żeńskim klaszturem cysterek założonym prawdopodobnie w połowie XII wieku i funkcjonującym przez niemal cztery stulecia. Mniszki żyły tu w ciszy i spokoju, otoczone ogrodami, góorskimi szczytami i wodami jeziora Como, aż do 1567 roku, kiedy kardynał Borromeo i papież Pius V sprzedali zabudowania wraz z ogrodem. Wraz ze sprzedażą rozpoczął się proces przekształcania surowych zabudowań dawnego klasztoru w okazałą rezydencję otoczoną fascynującym ogrodem pełnym różnorodnych gatunków roślin z całego świata. Budynek willi pochodzi z XVII wieku, kiedy to teren przejęła arystokratyczna rodzina Mornico, która przekształciła dawny klasztor w luksusową posiadłość. W późniejszych latach willa była wielokrotnie przebudowywana i odnawiana.

To, co dziś możemy podziwiać, jest efektem pracy rodziny De Marchi, właścicieli willi w okresie dwudziestolecia międzywojennego. To oni dodali do niej elementy architektury w stylu neoklasycystycznym i romantycznym, tworząc miejsce pełne elegancji i wyrafinowania. Począwszy od 1939 roku Villa Monastero jest dostępna dla zwiedzających, którzy mogą podziwiać zarówno wspaniałe wnętrza, jak i niezwykle ogrody.

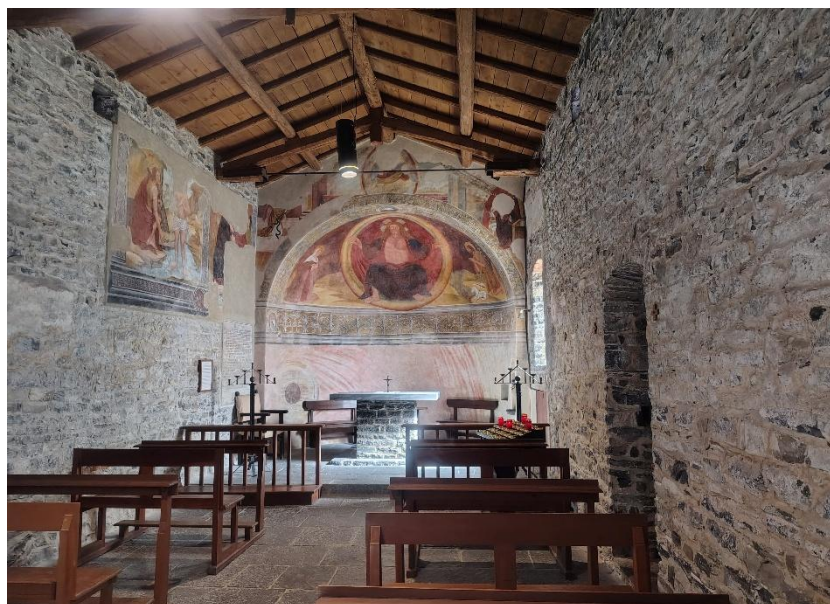

Oprócz klimatycznej Villi Monastero zwiedziliśmy także Kościół św. Jerzego (Chiesa di San Giorgio), który został konsekrowany w 1313 roku. Ten trzynawowy kościół jest doskonałym przykładem XIV-wiecznej architektury Lombardii.

Zobaczyliśmy także jeden z najstarszych kościołów nad jeziorem Como - Kościół św. Jana Chrzciciela (Chiesa di San Giovanni Battista). Romański budynek kościoła pochodzi z XI wieku, a w jego surowym wnętrzu zachowane są freski z XVI wieku.

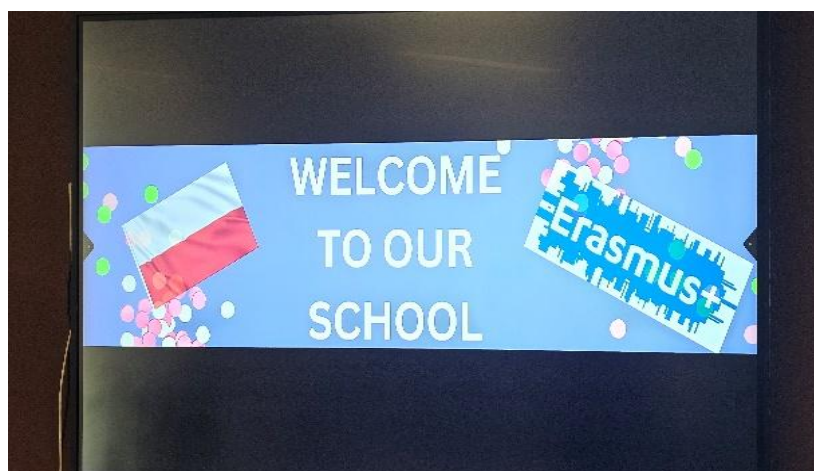

W przepięknej Varennie mogliśmy spędzić czas w prawdziwie włoskim, słonecznym klimacie i zapoznać się z włoską kulturą i zabytkami. Miejscowość ta zauroczyła nas swoim romantyzmem, a jej malownicze uliczki i liczne zaułki były bliskie ideału.

Po powrocie do Chiavenny wieczór spędziłyśmy już po raz drugi w niewielkiej, rodzinnej restauracji, w której nasza grupa został zapamiętana i serdecznie przyjęta przez właścicieli.

W czwartek 25 września odwiedziliśmy szkołę zawodową **Istituto Professionale CROTTO CAURGA** w Chiavennie.

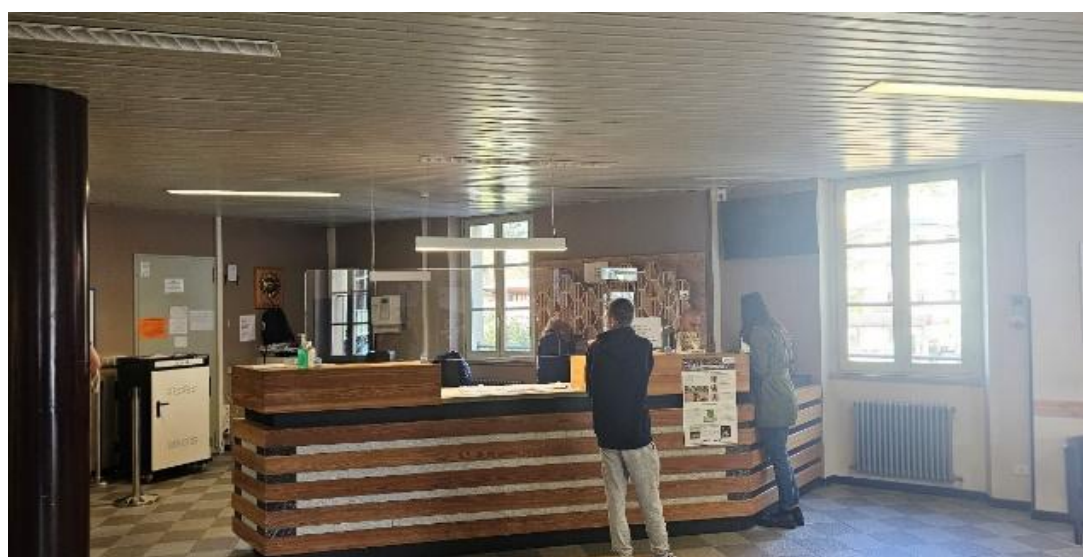
Wizyta w szkole rozpoczęła się od spotkania z dyrektorem **Massimo Minnai** i kadrami szkoły. Zapoznaliśmy się z systemem, jaki obowiązuje w szkołach zawodowych we Włoszech. Zgodnie ze słowami Dyrektora Szkoły nauka w technikum we Włoszech trwa 5 lat, ale istnieje możliwość jej skrócenia do lat 4.

Po ukończonym technikum uczniowie mają trzy drogi wyboru dalszej kariery zawodowej: zatrudnienie, studia na uniwersytecie lub naukę w szkole policealnej.

Uczniowie odwiedzanej szkoły uczą się na kierunkach dot. usług gastronomicznych i winiarskich, turystycznych, hotelarskich, stolarskich, a także w programach skoncentrowanych na usługach estetycznych.

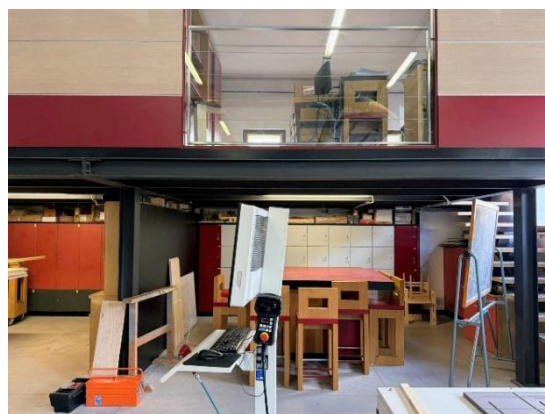
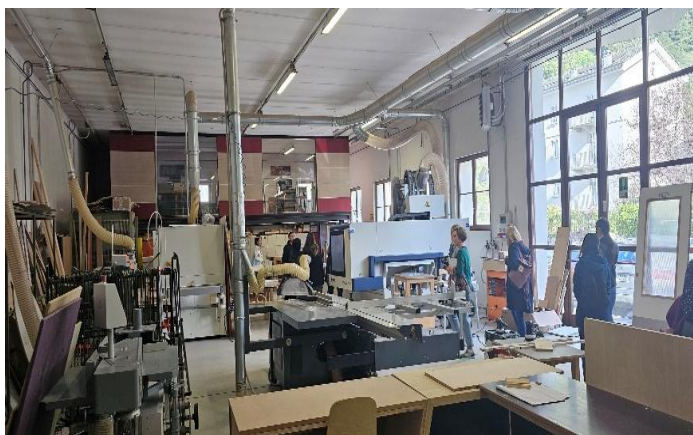
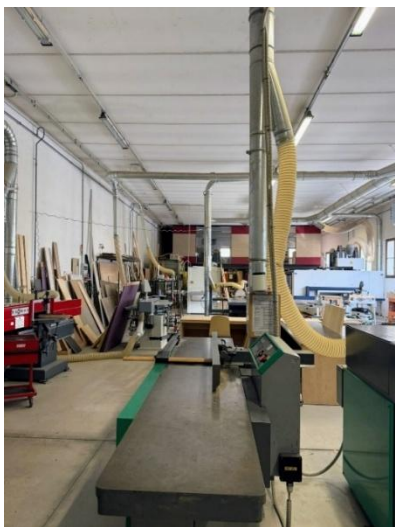

Następnie zapoznano nas z topografią szkoły. Po budynku oprowadzało nas dwoje uczniów szkoły. Uczeń profilu stolarskiego bardzo ciekawie opowiadał, jakie zajęcia odbywają się w poszczególnych salach i jak wygląda nauka w ich szkole.

Miałyśmy również okazję zobaczyć pracownie szkoły.

PRACOWNIA STOLARSKA

PRACOWNIA KOSMETYCZNA I MASAŻU

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

PRACOWNIA CUKIERNICZA

KAWIARENKA Z BAREM ☺

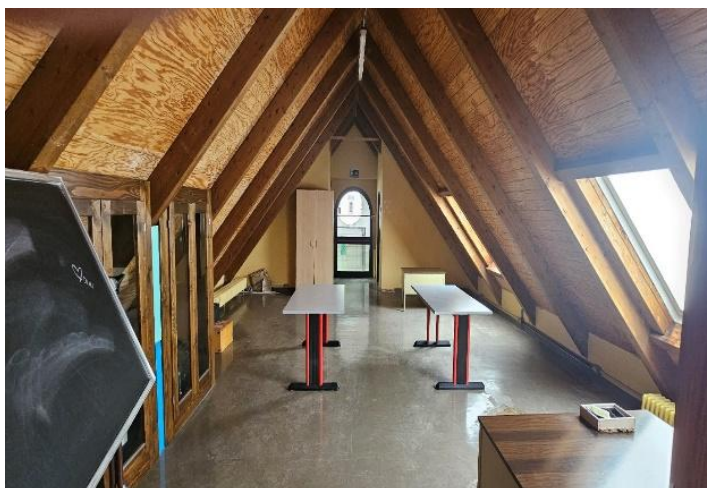
Podczas pobytu w szkole został zorganizowany dla nas poczęstunek z przepysznymi ciastami (wykonanymi przez uczniów) i aromatyczną kawą.

Miałymy okazję obejrzeć również bardzo ciekawe miejsce, jakim jest zaadoptowany strych budynku szkoły, gdzie nauczyciele mogą prowadzić różne zajęcia i gdzie znajduje się także biblioteka szkoły.

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Na koniec wizyty w szkole uczestniczyliśmy (w mniejszych grupach) w obserwacji lekcji języka włoskiego, języka angielskiego i w zajęciach warsztatowych stolarstwa.

Po wymienionym lunchu w Rynku w Chiavennie, zwiedziliśmy **Parco botanico-archeologico del Paradiso** (Park Botaniczno-Archeologiczny Paradiso).

Park jest częścią obszaru chronionego rezerwatu przyrody Marmitte dei Giganti. To miejsce ze wspaniałymi panoramicznymi widokami na miasto i okolicę. Miałyśmy okazję przeżyć przepiękny spacer, z niezapomnianymi widokami, wśród niesamowitej przyrody, rzadkich formacji skalnych i elementów historyczno-archeologicznych.

Późnym popołudniem udałyśmy się do miejscowości Borgonuovo di Piuro, w której znajduje **Cascade dell'Acquafraggia**, dwustopniowy, 170-metrowy wodospad utworzony przez potok Acquafraggia. Niesamowity widok i siła wodospadu zrobiły na nas ogromne wrażenie, które na długo zapamiętamy.

Wracając z wycieczki przy wodospadach, miałyśmy niezwykłą przyjemność spotkać pana **Giani Lisignoli**, przewodniczącego włosko-szwajcarskiego stowarzyszenia ds. wykopalisk w Piuro (presidente Associazione italo-svizersa per gli scavi di Piuro). Pan Lisignoli jest jednocześnie członkiem Comunità Montana della Valchiavenna, gdzie następnego dnia zaplanowane zostało spotkanie podsumowujące naszą wizytę w Chiavennie.

To niespodziewane spotkanie zaowocowało przemiłą rozmową w pobliskiej kawiarni.

A następnie zwiedzaniem muzeum - **Museo degli scavi di Piuro** (Muzeum Wykopalisk Piuro), mieszczącego się w zakrystii kościoła Sant'Abbondio w Borgonuovo, po którym oprowadził nas właśnie pan Lisignoli.

Muzeum poświęcone jest historii miejscowości przed katastrofą z 1618 r., podczas której osuwisko góry Monte Conto, u której stóp leżało Piuro, zniszczyło prawie całkowicie miasto, zabijając ok. 1200 mieszkańców, a według niektórych źródeł - nawet 2500. W muzeum prezentowane są różnego rodzaju przedmioty znalezione podczas prowadzonych na terenie dawnego Piuro wykopalisk, a także kopie publikowanych w XVII wieku w Europie informacji o katastrofie.

Po tak długim, pełnym wrażeń i nowych doświadczeń dniu, udałyśmy się do naszego hotelu.

Piątek 26.09.2025 r. był ostatnim dniem naszego pobytu w ramach programu Erasmus+. Rozpoczęliśmy go od spotkania z przedstawicielami **Comunità Montana della Valchiavenna**, w którym uczestniczyły również dyrektorzy oraz nauczyciele szkół, jakie odwiedzaliśmy w poprzednich dniach. Comunità Montana to jednostka zrzeszająca **12 okolicznych gmin**, zajmująca się m.in. ochroną dziedzictwa historycznego, rozwojem turystyki, działaniami na rzecz dzieci i żłobków (*intervention for minors and nurseries*), a także planowaniem przestrzennym.

Na początku spotkania zwiedziliśmy siedzibę stowarzyszenia, która mieści się w zabytkowym budynku o bogatej historii. Następnie wysłuchałyśmy prezentacji dotyczącej działalności jednostki, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych w odpowiedzi na **negatywne skutki zmian klimatu**. Przedstawiono nam projekty realizowane w ramach współpracy międzynarodowej, m.in. **Interreg** i **Climaax**, których celem jest wspieranie lokalnych społeczności w adaptacji do nowych warunków klimatycznych.

Podczas rozmów z pracownikami dowiedzieliśmy się, z jakimi wyzwaniami mierzą się mieszkańcy regionu Valchiavenna, w tym osoby utrzymujące się głównie z turystyki, szczególnie zimowej. Po części prezentacyjnej odbyła się **dyskusja podsumowująca**,

w której wymienialiśmy się spostrzeżeniami i doświadczeniami z całego pobytu. Spotkanie przebiegało w serdecznej atmosferze i zakończyło się wyrażeniem **chęci dalszej współpracy** oraz uczestnictwa w kolejnych wspólnych projektach.

Na zakończenie zostaliśmy poczęstowani **lokalną pizzą, przekąskami oraz włoską kawą**. Otrzymaliśmy również drobne **upominki** – regionalne ciasteczka pochodzące z miejscowości **Piuro**, przygotowane według tradycyjnej receptury.

Cały dzień stanowił doskonałe zwieńczenie naszego pobytu – był okazją do refleksji, wymiany doświadczeń i nawiązania wartościowych kontaktów, które mogą zaowocować w przyszłości dalszą współpracą międzynarodową.

O godzinie 14:00 wyruszyliśmy w drogę powrotną do Polski, zatrzymując się po drodze na nocleg w **Holiday Inn Express Nurnberg** w Schwabach w Niemczech.

Do Opola wróciliśmy 27.09.2025 r. w godzinach popołudniowych.